

دستورالعمل ایمنی لیفتراک

HS-I-031

2- تعاریف :

2-1- لیفتراک:

ماشینی است دارای یک دکل، شاخک و ملحقات که با توجه به نوع فعالیت برای حمل و نقل، جابجائی و انبار نمودن بارها در اشکال و ظرفیت‌های مختلف طراحی و ساخته می‌شود و متناسب با نوع کار و محیط از سوخت‌های فسیلی، گاز یا برق استفاده می‌کند.

2-2- ظرفیت:

حداکثر بار مجاز ایمن که توسط لیفتراک جابه‌جا می‌شود و بوسیله کارخانه سازنده بر روی پلاک مشخصات ماشین درج شده است.

2-3- ملحقات لیفتراک:

کلیه تجهیزاتی که توسط شرکت سازنده لیفتراک، مطابق با استانداردهای لازم برای حمل و جابجائی بارهای خاص به دکل یا شاخک لیفتراک اضافه می‌شود.

2-4- تجهیزات کنترلی:

تجهیزاتی نظیر گیج‌ها، کنترل‌کننده‌ها و نشانگر سرعت که بوسیله آنها وضعیت و عملکرد لیفتراک تحت کنترل در می‌آید.

3- مسئولیت :

3-1- مسئولیت اجرای این دستورالعمل بر عهده راننده لیفتراک، مسئول نقلیه و پرسنل درگیر با عملیات حمل و جابه‌جایی بار می‌باشد.

3-2- مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده واحد واحد برون سپاری تولید، سرپرست کارگاه مربوطه، مدیر تولید و واحد HSE می‌باشد.

4- دامنه کاربرد :

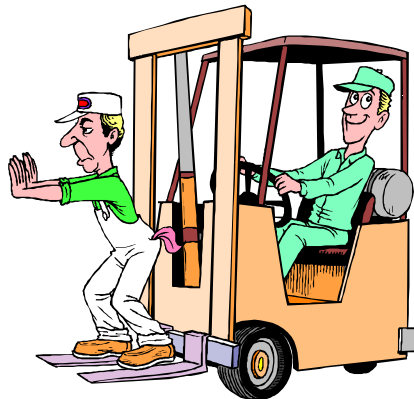
کلیه لیفتراک‌ها و فعالیت‌های حوزه شرکت مهندسی و ساخت تجهیزات سپاهان مینا.

5- روش اجرا:

5-1- مقررات عمومی و اختصاصی:

- شاخک‌های لیفتراک فقط جهت جابجایی بار می‌باشد بنابراین هرگز نباید کسی را با شاخک لیفتراک به ارتفاع بلند کرد.

- هرگز نباید اجازه داد در حالی که شاخک ها بالا رفته است کسی زیر شاخک ها حرکت نماید و همچنین از ستون لیفتراک نباید به جای نردبان استفاده شود.
- سوار نمودن و انتقال کارگران و دیگر افراد متفرقه توسط لیفتراک ممنوع است.

- در صورتی که لیفتراک یا بار آن به هر علت دچار عدم تعادل یا واژگونی گردد، راننده نباید تا رفع کامل خطر از داخل کابین خارج شود.
- چیدمان محصولات و مواد در طول مسیر و تقاطع کارگاه ها باید به گونه‌ای باشد که راننده از دید کافی برخوردار گردد.
- محدوده عملیات و تردد لیفتراک در کارگاه باید به طور واضح و مشخص علامت‌گذاری گردد.
- تردد کارگران و افراد متفرقه در محدوده حرکت لیفتراک ممنوع است.
- محل های عبور و مرور کارگران و افراد متفرقه باید با ایجاد نقاط و خطوط رنگ‌آمیزی شده، مشخص گردد.
- محدودیت سرعت حرکت لیفتراک در تمامی مسیرها باید مشخص و بر روی تابلوهای راهنما و هشداردهنده نمایش داده شود.
- درب‌های خروجی، کانال‌ها، موانع، حفاظ‌ها و ستون‌های موجود در محوطه کارگاه که در مسیر تردد لیفتراک ها می باشند، باید به گونه‌ای رنگ‌آمیزی شوند که به سهولت قابل رویت باشند.
- کلیه لیفتراک ها در مواقع استراحت و پایان کار باید در مکان های مشخص شده پارک گردند و پارک کردن در محیط کارگاه، راهروی عبور و مرور افراد، جلوی درب های ورودی و یا روی پل ها و منهول ها ممنوع می باشد.
- قرار دادن ظروف رنگ، تینر و هر گونه مواد خطرناک بر روی شاخک های لیفتراک جهت حمل و جابجایی ممنوع می باشد.
- جهت جابجایی این گونه مواد می بایست به خوبی در وسیله نقلیه یا کانتینر انبار شده و ایمنی آنها از طریق تجهیزات مناسب در جهت جلوگیری از جابجایی زیاد آنها نسبت به هم و دیواره های وسیله نقلیه یا کانتینر تامین گردد.
- در صورت استفاده از پالت لبه دار جهت جابجایی مواد خطرناک، ارتفاع بار می بایست حداکثر تا لبه پالت باشد.
- وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک نباید تحت هیچ شرایطی وسیله نقلیه دیگری را یدک کشی نموده و یا توسط وسیله نقلیه دیگری یدک کشی شوند.

- توقف لیفتراک در مقابل تاسیسات مربوط به گاز، برق، آتش نشانی، پله‌های اضطراری، آسانسور و تجهیزات امدادی ممنوع است.
- توقف لیفتراک در محیط کار، محل تردد افراد و دیگر وسایل نقلیه، درب های ورود و خروج ممنوع بوده و در ساعات غیر کاری بایستی در مکان های مشخص شده پارک گردند.
- حرکت لیفتراک فقط در صورتی مجاز است که شاخکهای آن در پایین ترین حد ممکن قرار گرفته باشد.
- محدوده عملیات لیفتراک باید کاملاً صاف، مسطح و دارای استحکام کافی و عاری از هرگونه لغزندگی باشد.
- استفاده از لیفتراک و ملحقات آن برای حمل و جابجائی بار با ظرفیت بیش از حد مجاز ایمن ممنوع است.
- در حمل و نقل و جابجائی بارهایی که راننده از دید کافی برخوردار نمی‌باشد، انتخاب روش‌های ایمن برای جابجائی بار الزامی است.
- حمل و جابجائی بارهای با طول زیاد و یا دارای نوسان باید در پائین‌ترین حد ممکن و با رعایت کلیه مسائل ایمنی صورت پذیرد.
- جابجائی و حمل بار در صورتی که باعث عدم تعادل بار لیفتراک گردد ممنوع است.
- سوار نمودن افراد یا اضافه کردن وزنه در عقب لیفتراک برای ایجاد تعادل ممنوع است.
- ترمز ناگهانی لیفتراک برای تخلیه بار اکیداً ممنوع است.
- برای جابجایی بار، نباید آن را با شاخک لیفتراک به جلو هل داد.
- استفاده از دو یا چند لیفتراک برای حمل یک بار و یا افزایش ارتفاع عملکرد ممنوع است.
- تردد و فعالیت لیفتراک‌ها در نزدیکی خطوط برق فشار قوی فقط با رعایت مقررات مربوط به حریم خطوط انتقال و توزیع نیروی برق مجاز است.
- راننده لیفتراک باید از رانندگی با دست‌ها و کفش‌های خیس، روغنی و یا آغشته به مواد لغزنده خودداری نماید.
- اعضای بدن راننده و یا دیگر کارگران تحت هیچ عنوان نباید در بین قطعات متحرک لیفتراک قرار گیرد.
- قبل از ترک کردن لیفتراک، قراردادن شاخک‌ها بر روی زمین، کشیدن ترمز دستی، خاموش نمودن موتور و کلید قطع کن و خارج کردن کلید از سوئیچ الزامی می باشد.
- برای جابجائی بارهای ناهمگن مشخص نمودن مرکز ثقل الزامی است و باید این مرکز ثقل در وسط شاخک‌ها قرار گیرد.
- به منظور جابجایی بارهایی که از ایستائی کاملی بر روی شاخک‌های لیفتراک برخوردار نیستند باید از پالت‌های متناسب با نوع، جنس و حجم آن استفاده نمود.
- ایجاد زاویه منفی دکل برای جلوگیری از سقوط بار از روی شاخک‌های لیفتراک الزامی است. (برگرداندن بار به سمت عقب)
- قرارگیری نوک شاخک‌ها بر روی زمین برای تخلیه بار الزامی است.
- در موقع حرکت یا روشن بودن لیفتراک بجز راننده، کسی حق حضور بر روی بدنه یا داخل اطرافک را ندارد.
- هیچ کدام از اعضا بدن را از محدوده اتاقک لیفتراک بیرون نبرید.
- حضور، تردد و انجام هرگونه عملیات اجرائی و تعمیراتی در زیر شاخک‌ها یا ملحقات لیفتراک ممنوع است.

- در فضاهای بسته که فاقد سیستم تهویه مناسب است، استفاده از لیفتراک‌های با موتور احتراقی ممنوع بوده و باید از لیفتراک‌های برقی استفاده گردد.
- هنگام حمل و جابجائی بارها در سرازیری، راننده لیفتراک فقط مجاز به حرکت با دنده عقب می‌باشد.
- زمانی که از بالای بار نتوانید جلو لیفتراک را ببینید، باید به صورت دنده عقب رانندگی کنید، به طوری که بیشترین فضای اطراف را ببینید.
- زمانی که به سمت موقعیت بار گیری می روید از قرار گرفتن شاخک‌ها به زیر بار یا پالت به اندازه کافی و کامل مطمئن شوید.
- در زمان تخلیه بار و یا بارگیری تریلر دقت کنید که هیچ شخصی بر روی یا زیر کفی و حتی داخل کابین تریلر نباشد.
- بارهایی که احتمال ریزش، لغزش و یا سُرخوردن آنها وجود دارد، باید بطور اطمینان بخشی مهار و سپس حمل گردند.
- قراردادن بارها بر روی یکدیگر و یا داخل قفسه‌ها باید متناسب با ظرفیت بار و استقامت آنها باشد.
- شاخک‌ها را تماماً زیر بار داخل نمائید و مواظب شاخک‌های بیرون آمده از طرف دیگر باشید.
- در زمین‌های شیب دار از انبار کردن پالت‌ها جلوگیری نمائید.
- بارهای نوسان دار را بیش از 30cm از زمین بلند نکنید.
- در هنگام حمل مخازن حاوی مایعات هر قدر ممکن است نزدیک زمین و بسیار آهسته حرکت نمائید.
- در سر پیچ‌ها و نقاط کور حتماً بایستی از بوق استفاده کرد.
- از روی کابل‌ها و شیلنگ‌ها در صورتی که حفاظ ندارند عبور نکنید.
- همیشه فاصله ایمن را با دستگاهها، تجهیزات برقی و گازی رعایت کنید.
- هرگز به سمت کسی که مقابل یک شیئی ثابت ایستاده نرانید.
- مطابق دستورالعمل " مجوز کار (permit)" (کد HS-I-027) جهت حمل و جابجایی کلیه بارهایی ترافیکی، باربرداری های غیر روتین و همچنین حمل کانتینرها و محفظه های حاوی مواد شیمیایی و خطرناک یا مواد قابل اشتعال و انفجار بایستی مجوز کار (پرمیت) قبل از شروع کار اخذ گردد.
- نصب لوح فلزی حاوی مشخصات فنی بر روی بدنه لیفتراک الزامی است.
- کلیه لیفتراک‌ها و ملحقات مربوطه بایستی سالم، ایمن و متناسب با شرایط محیط کارگاه و نوع بار باشد.
- رنگ بدنه لیفتراک باید کاملاً مشخص و متمایز از رنگ محیط باشد.
- شارژ باطری لیفتراک‌های برقی باید با رعایت کلیه مسائل و مقررات ایمنی انجام گیرد.
- صندلی لیفتراک باید دارای شرایط ارگونومی مناسب بوده و به طور پیوسته مورد بررسی قرار گرفته و در صورت مشاهده هرگونه عیب و نقص، تعمیر یا تعویض گردد.
- سقف و بدنه کابین لیفتراک باید از استحکام کافی برخوردار بوده و با توجه به نوع کار و شرایط محیطی، ایمنی راننده را تامین نماید.
- لیفتراک باید مجهز به اطاقک ایمن راننده، کپسول اطفاء حریق، چراغ هشداردهنده، آژیر، بوق دنده عقب، آینه‌های بغل و تجهیزات کنترلی باشد و همچنین برای کار در تاریکی به چراغ‌های مناسب جلو و عقب با نور کافی تجهیز گردد.

- در صورت مشاهده هر گونه نقص در سیستم های تعادلی و حمل بار لیفتراک، بایستی سریعاً به واحد نت اعلام شده و نسبت به توقف دستگاه اقدام شده و پس از انجام تعمیرات لازم مجوز کار خواهند داشت.
- انجام کلیه امور تعمیراتی و همچنین جوشکاری بر روی بدنه، شاخکها و ملحقات لیفتراک به منظور از بین بردن ترکها و فرسودگیهای سطحی ممنوع بوده و در صورت نیاز این امر فقط با نظارت شرکت سازنده یا کارشناس مربوطه مجاز است.
- کلیه لیفتراک ها می بایست به صورت سالیانه توسط مراجع ذیصلاح بازرسی فنی و تست بار شده و گواهینامه سلامت فنی داشته باشند. همچنین بازرسی فنی کلیه قسمت های لیفتراک و ملحقات آن بعد از هرگونه تعمیرات اساسی الزامی است.

5-2 - مقررات مربوط به راننده:

- راننده لیفتراک بایستی دارای گواهینامه ویژه لیفتراک معتبر باشد .
- راننده لیفتراک باید، آموزش های لازم را درخصوص نحوه صحیح کار و عملکرد ایمن لیفتراک و استفاده از ملحقات مربوطه را دیده و مستندات آن در پرونده وی ثبت و نگهداری گردد.
- مسئولین و رانندگان لیفتراک ها باید در طول مدت فعالیت در شرکت بایستی الزامات زیست محیطی (شامل: عدم نشتی روغن، عدم دودزایی دستگاه) را رعایت نمایند.
- رانندگان لیفتراک مکلفند ضمن رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی از مسیرهای مشخص شده تردد نمایند.
- راننده لیفتراک باید قسمت های مختلف وسیله نقلیه را به صورت روزانه مورد بازدید قرار داده و در صورت مشاهده هرگونه نقص موظف است پس از متوقف کردن دستگاه، به سرپرست واحد نقلیه سنگین و واحد نگهداری و تعمیرات اعلام نماید.
- راننده لیفتراک باید آگاهی های لازم درخصوص نوع، حجم، وزن، مرکز ثقل و روش صحیح حمل بار را کسب نموده و از ایمن بودن مسیرهای تردد اطمینان حاصل نماید.
- رانندگان لیفتراک در هنگام رانندگی بایستی از انجام اعمالی نظیر خوردن، آشامیدن، استعمال دخانیات، صحبت با تلفن همراه و استفاده از داروهای خواب آور و هرگونه شوخی و اعمال غیر ایمن که باعث عدم تمرکز می گردد، خودداری نمایند.
- راننده لیفتراک بایستی از وسایل حفاظت فردی نظیر کفش، کلاه و دستکش ایمنی، در محیط های پرسرو صدا گوشی حفاظتی و در محیط هایی که آلودگی هوا وجود دارد ماسک دهنی استفاده نماید.
- راننده لیفتراک نباید اجازه دهد افراد متفرقه وسیله نقلیه را روشن و یا جابه جا نمایند.